

Ajuntament de la Vall d'Uixó
Sr. Alcalde-President
Pl. del Centre, 1
LA VALL D'UIXÓ - 12600 (Castelló)

=====
Ref. queixa núm. 080206
=====

Assumpte: obligació legal de resoldre expressament.

Senyor,

Com sap, vam rebre en esta institució un escrit signat pel Sr. (...), que va estar registrat amb el número indicat més amunt, i en el qual, substancialment, manifestava que, des del mes d'octubre de 2007, havia presentat davant l'Ajuntament de la Vall d'Uixó diversos escrits en què demanava que totes les comunicacions oficials que li foren remeses, estigueren en valencià, sense que fins a la data de formular el seu escrit davant d'esta institució haguera obtingut cap resposta a les seues sol·licituds, d'acord amb l'art. 42 de la Llei 30/1992, de règim jurídic i procediment administratiu comú.

En considerar que la queixa reunia els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va ser admesa i li'n vam donar trasllat, de conformitat amb el que determina l'article 18.1 de la citada llei, a fi de contrastar les al·legacions formulades i perquè ens remetera informació suficient sobre la realitat d'estes i la resta de circumstàncies concurrents en este supòsit, i que fera extensiu el seu informe a concretar les raons per les quals no havia estat complit el deure previst en l'art. 42 de la Llei 30/1992, de 26 de desembre, de règim jurídic i procediment administratiu comú.

La comunicació rebuda de l'Excm. Ajuntament de la Vall d'Uixó donava compte a la síndica de Greuges del que seguix:

Primer. Que, un tant molt elevat dels ciutadans de la Vall d'Uixó utilitzen el castellà en les seues relacions amb l'Ajuntament.

Segon. Que, quan una instància, escrit, petició, etc., realitzada per una persona natural o jurídica, vinga en l'idioma valencià, els tràmits administratius i les comunicacions són realitzades des de l'Ajuntament en l'idioma triat per l'interessat.

Que, així mateix si es tracta de butlletins o escrits informatius repartits pels domicilis dels veïns per al seu general coneixement, es realitzen de forma bilingüe, procurant que el format de paper tinga una grandària adequada per a la seua manipulació.

Tercer.- Que esta Alcaldia desconeix els fets que haja relatat el Sr. (...) a eixa institució, però es dedueix que no estem davant d'una resolució d'un procediment sinó a una petició pròpiament dita.

Quart.- Que, segons allò que s'ha determinat en l'article 43.2 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, no s'ha produït una situació d'incertesa per part de l'interessat, ja que la petició formulada ha d'entendre's com desestimada per silenci administratiu i, per tant, està facultat per a acudir a la jurisdicció contenciosa administrativa si ho considera oportú.

Quint.- Que, si alguna notificació no s'ha realitzat en l'idioma sol·licitat per l'interessat, es tracta d'un error que esta Administració Local intentarà que no es repetisca amb els mitjans que disposa.

L'informe emés per l'Ajuntament de la Vall d'Uixó va ser posat de manifest a l'interessat amb l'objecte que formulara les al·legacions que considerara convenientes, i així ho va fer i va ratificar íntegrament el seu escrit inicial de queixa, i va aportat diverses instàncies de les quals es desprén que, efectivament, en reiterades ocasions (8/10/07, 14/11/07, 28/11/07) va demanar a l'ajuntament de referència que les notificacions d'impostos que se li dirigiren estigueren en valencià, i en defecte d'això, en les dues llengües cooficials de la Comunitat Valenciana. Tanmateix, en esta institució no consta que l'interessat haja obtingut respost a les seues sol·licituds, en els termes de l'art. 42 de la Llei 30/1992, de 26 de desembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Una vegada conculsa la tramitació ordinària de la queixa, li demane, senyor, que considere els arguments que seguidament li expose i que constitueixen els fonaments de la resolució amb què conculcem:

Com vosté sap, la Generalitat Valenciana, en compliment del manament estatutari contingut en l'Estatut d'autonomia, va promulgar la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, el preàmbul de la qual assenyala la necessitat de recuperar l'ús social i oficial del valencià.

La citada llei va significar, d'una banda, el compromís de la Generalitat Valenciana de defensar el patrimoni cultural de la nostra Comunitat Valenciana i, especialment, la recuperació del valencià, definit com "llengua històrica i pròpia del nostre poble", i d'una altra banda, superar la relació de desigualtat existent entre les llengües oficials de la Comunitat Valenciana, el valencià i el castellà.

La cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució espanyola, que reconeix com a llengua oficial d'una determinada comunitat autònoma, no solament l'idioma castellà sinó també el propi d'eixa comunitat autònoma, va modificar notablement l'ús, tant privat com oficial, de les diverses llengües en el territori de l'Estat espanyol; és per això que les comunitats autònomes amb idioma cooficial propi han legislat en la matèria, mitjançant lleis denominades de normalització lingüística, a fi de fomentar l'ús de la llengua cooficial (especialment en aquells àmbits oficials: administració pública, educació, mitjans de comunicació, etc.) amb l'objectiu que esta assolisca cotes similars a aquelles que corresponen al castellà com a idioma oficial en tot el territori de l'Estat.

Esta necessitat de potenciar la presència lingüística de la llengua valenciana en l'àmbit de la nostra Comunitat i, especialment, en la vida social i oficial dels valencians, determina que el Govern valencià es trobe autoritzat per a dissenyar polítiques directament encaminades a fomentar l'ús del valencià, per això la posada en pràctica d'estratègies normalitzadores, qualificables com el normal desenvolupament de les previsions contingudes en la Constitució espanyola, que considera la riquesa de les distintes modalitats lingüístiques d'Espanya com a patrimoni cultural objecte d'especial respecte i protecció, i en l'Estatut d'autonomia i la Llei d'ús i ensenyament del valencià, per la qual cosa l'Administració pública valenciana està obligada a garantir la normalització lingüística.

En efecte, el disseny de polítiques de normalització lingüística, autoritzades i plenament legals d'acord amb la normativa vigent, atesa la necessitat existent de recuperar el patrimoni lingüístic dels valencians de la situació de desigualtat en la qual es troba immers davant el castellà, troba com a límit lògic els drets reconeguts constitucionalment, estatutàriament i legalment als ciutadans d'esta Comunitat. En definitiva, la normalització lingüística no pot aconseguir-se ni ha de fer-se sobre la base de la infracció de les disposicions vigents.

Així mateix, senyoria, hem de comunicar-li que la Llei valenciana 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, dictada com a desplegament de l'Estatut, estableix en el seu art. 2 que el valencià és la llengua pròpia de la Generalitat i de la seua Administració pública, i de l'Administració local i de totes les corporacions i institucions públiques que en depenguen. I l'art. 28 de la llei referida indica que els ens locals fomentaran l'ús del valencià en totes les activitats administratives.

Els ciutadans valencians, en les seues relacions amb els poders públics, tenen dret (un dret territorialment delimitat) a usar la llengua cooficial que trien i este dret, conseqüentment, genera en els poders públics la corresponent obligació d'adaptar les seues estructures a la situació de cooficialitat vigent en la nostra Comunitat, perquè en tots els casos l'exercici de la llibertat d'opció i l'eficàcia de l'elecció estiguen garantits; i han transcorregut més de 20 anys des de la promulgació de la Llei d'ús i ensenyament del valencià, els principis de la qual són clars i terminants, i no necessiten cap interpretació. Per això, la no-adaptació de l'estructura dels Ajuntaments a la cooficialitat lingüística comporta una limitació a l'exercici dels drets lingüístics dels ciutadans i que esta institució no pot acceptar de cap manera, ja que l'Administració valenciana ha de ser un referent i marcar la pauta de l'ús del valencià, i respectar sempre els drets individuals i de tolerància, respecte, i aplicació de la Llei, ja que la integració lingüística en les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana és un deure de tots els ciutadans i comporta l'obligació per als poders públics de facilitar els instruments necessaris perquè així siga.

El dret a la no-discriminació per motius lingüístics apareix expressament consagrat en el nostre Estatut d'autonomia ("ningú no podrà ser discriminat per raó de la seua llengua").

Per la seua banda, i en l'àmbit de les relacions oficials, este principi general de no-discriminació es concreta, en l'article 11 de la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, en el dret que assistix cada ciutadà a triar, en les actuacions iniciades a instància de part, la llengua en la qual desitgen que l'Administració els comuniqui aquells aspectes que els interessin, i en les actuacions iniciades d'ofici, en el dret a indicar la llengua en la qual desitgen que l'Administració es comuniqui amb ells, siga quina siga la llengua en la qual esta actuació haguera estat iniciada. Amb tot això, a més a més, es reitera el mandat contingut, a escala estatal, en l'article 36 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, sobre la llengua que cal emprar en la tramitació dels procediments administratius.

Partint d'estos fonaments legals, resulta evident el dret que assistix el promotor de la queixa a sol·licitar que les comunicacions practicades per l'administració siguen portades a terme en la llengua sol·licitada (en este cas, el valencià). Des d'este punt de vista, la realització de comunicacions exclusivament en castellà portades a terme una vegada que l'administrat ha manifestat la seua voluntat que estes comunicacions es practiquen en valencià, constituïx una limitació del dret reconegut als ciutadans i, per tant, una extralimitació no justificada en el disseny de les polítiques de normalització.

En conseqüència, i com no podia ser d'una altra manera, és missió d'esta institució vetllar pel compliment dels preceptes constitucionals, estatutaris i legislatius citats, i són constants les recomanacions del Síndic a l'Administració pública, tant autonòmica com local, perquè els impresos, formularis i models, etc. que utilitze siguen redactats en les dues llengües cooficials de la Comunitat Valenciana, valencià i castellà, d'acord amb la legislació vigent.

Per tot això, l'Administració pública ha de trobar, a l'hora d'elaborar les necessàries polítiques de normalització lingüística, el punt de just equilibri entre les necessitats de fomentar i potenciar l'ús social i oficial del valencià, i retornar-lo a una situació d'igualtat amb el castellà, i els drets lingüístics reconeguts a tots els valencians, siga quina siga la seua realitat idiomàtica. Un punt d'equilibri que, la majoria de vegades, es trobarà en la remissió de documents bilingües, fins i tot amb preferència (a través de la seua ubicació en primer lloc, lletra més gran o negreta) del valencià, amb la finalitat d'assolir els objectius de normalització.

Finalment, senyor, com sap, l'interessat explicava en la seua queixa que havia presentat diversos escrits davant l'Ajuntament de la Vall d'Uixó en dates 8/10/07, 14/11/07, 28/11/07 en què sol·licitava que les notificacions de taxes municipals i el certificat d'empadronament se li expediren en valencià o, si això no era possible, en les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana, però no havia rebut cap resolució sobre això, i en conseqüència hem de comunicar-li que constituïx una competència essencial del Síndic de Greuges la que hi ha prevista en l'art. 17.2 de la Llei valenciana 11/1988, reguladora d'esta institució: "vetllar perquè l'Administració resolga expressament, dins el termini i en la forma escaient, les peticions i els recursos que li hagen estat formulats.

En este sentit, resulta d'aplicació el següent regim jurídic contingut en la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú:

- Art. 42: “1. L'Administració està obligada a dictar resolució expressa en tots els procediments i a notificar-la independentment de quina siga la seua forma d'iniciació.
- 3. Quan les normes reguladores dels procediments no fixen un termini màxim per a rebre la notificació, este serà de tres mesos.”

En conseqüència, resulta constatable que s'ha incomplert l'ineludible deure de dictar resolució i notificar respecte de les reiterades peticions que l'interessat va formular.

En virtut de tot el que hem exposat i de conformitat amb l'art. 29.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, formulem a l'Ajuntament de la Vall d'Uixó la següent Recomanació:

Que, en l'àmbit de les seues competències, adopte totes les mesures necessàries a fi d'adaptar les seues estructures perquè els impresos oficials que utilitze siguen redactats en les dues llengües cooficials de la Comunitat Valenciana.

Així mateix, li recordem el deure legal d'usar en tots els procediments i les comunicacions amb els administrats la llengua cooficial que trien i també el deure de dictar resolució expressa respecte de les peticions formulades pels interessats i que es notifiquen en la forma escaient.

De conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, li agrairem que ens remeta, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste l'acceptació de la recomanació que fem o, si escau, les raons que considere per a no acceptar-la.

Perquè en prenga coneixement, li faig saber, igualment, que, a partir del mes següent a la data en què s'ha dictat, la resolució serà inserida en la pàgina web de la institució.

Agraïm la seua col·laboració i la remissió del que li hem sol·licitat.

Atentament,

Emilia Caballero Álvarez
Síndica de Greuges e.f. de la Comunitat Valenciana